

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverieništvo Ljubljana

Licealna knjižnica
1058 Ljubljana, Strossmayerjeva ulica,
II. dr. gimn. (Bpl.)

Izhaja vsak četrtak. Naročnina — za neorganično za inozem. zna št. 10 „Pov.“ ima s čla. naročn. vgraje in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Za enotno organizacijo.

Vseučiliški profesor dr. Jovanović nas je v Beogradu na kongresu UJU opomnil, da nacionalni, politični, verski in kulturni boji izžubljajo na veljavi in se razvijajo v vsej jakosti pred nami socialni boji za katerega se moramo usposobiti.

Zdi se mi da so šle besede profesora Jovanovića precej mimo nas kot konstatacija brez vsakega pomena. In vendar mora biti človek sleh, ako ne opazi takoi da so te besede globoke in resnične od začetka do konca. Kdo se danes zveni za vsekakor že pritiene vzdihne SLS, da je vera v nevarnosti, kdo še še briga za obupne klice SDS, ki poziva na boji zoper klerikalnega zmaja? Socialna vprašanja silijo na dan in pretresajo stranke s starimi kulturnimi programi. Odkod drugod izvira naenkrat nesloga v močnejši radikalni stranki odkod demokratska zajednica? In kaj je nazadnje Radičev pokret, ki ga tudi ne smemo smatrati za nekaj neznanega če ne socialno gibanje?

Ne nomaže vse nič boji stanov za prostor na solcu je tu in mi ga ne bomo soravili s sveta naimani na ta način da rriemo z glavo v pesek. Če ia bilo spolno kdai je potrebno ganes, da se strneio naše vrste in da stopimo edini in močni v borbo. Sama enotna učiteljska organizacija opirja na Udruženje vseh državnih nameščencev nas more rešiti, da nas drugi ne pohodi.

In ravno sedaj vlada taka razdrapanost. Naivečja nesreča je, če naičelniki časi mailno ljudj, to velia v malem tudi za nas.

Narodno edinstvo! — Ali nai nas res loči to?

Nai bi se vendar oglasil enkrat kak tovariš ki mu narodno edinstvo vzkipeva iz srca pa bi nam lepo iasno in trezno razložil da se to ne izrablia le kot strankarsko geslo temveč da vsebuie ta poim veličastno idejo ki io državno edinstvo, katerega zdrave temelie ustvaria deklaracija — ne doseza. Razložii nai nam tudi, zakai mora to priti v program organizacije ravno osnovnošolskih učiteliev ko meščanskošolski učitelji in srednješolski profesorii lahko izhajaio tudi brez teh dveh besedi v svoiem stanovskem programu. Lepo iasno nai nam razložii da nas bo mogoče prepričal. Če pa tega vsi skupaj ne zmoreio, nai da že enkrat onuste to žongliranje z internacionalci itd., se nam pridružio in pomagao graditi.

Agilni so, to se iim mora priznati. Da bi le hoteli to svoio agilnost porabiti v svoio korist organizacije. Nai navedem samo en primer. Priobnim, da ie zrasel ta predlog na zelniku upokojenega tovariša ki ima bogate izkušnie v organizatornem delu.

Organizacije, kler so zastopane struie z različnimi nazirani, moraiio biti osnovane in upravliane na demokratični podlagi. Drugače ni potrebne discipline. Brezobzirno majorizirati se danes ljudie ne dajo več. Dolžnost organizacije ie, da upodi vsem upravičenim zahtevam, tudi manjšine. Volilni sistem za naš upravni odbor ie zastarel in ie ostanek iz prejšnjega stoletia. Potrebno ie da se čim prei modernizira in uvede proporcni sistem. Napripravnije bi pač bilo, da bi se vršile volitve na način kakor so se vršile v trgovsko in obrtno zbornico samo da bi nai bile iavne, ker bi bila kontrola potem mnogo lažia.

Kie ie med nami količkai objektivn človek, ki bi se ne strinial s tem predlogom ali smatral tako zahtevo za neupravičeno? Tako bi prišlo tudi z one strani nekaj najboljsh do besede v organizaciji ki bi delali za blaginjo stanu. Prepričan sem, da bo tudi nie poučila naibližia bodočnost, da so razne „politične“ ekstrature nam vsem samo škodlive.

Sicer bi se na moral vsakdo zavediti da ie prvi pogoi dobre organizacije disciplina. Sai ni nikomur zabrameno, da bi ne smel imeti v kaki zadevi drugačnega mnenia. Svoie ideie lahko tudi svobodno propagira, toda dokler nima za seboi večine mora upoštevati tudi volio nasprotne večine in se ii pokoriti. Kdor tega ne stori ie škodlivec in uničevalec naše blaginje.

Za toliko razumno bi lahko imel učitelstvo vsakdo da se bo končno le odločilo za ono kar bo za nas najboljše. — Zakai smo pa mi čakali z deklaracijo dolga leta in smo ostali mirni, dokler ie vodstvo poznalo disciplino?

Enotno organizacijo potrebujemo, samo enotno organizacijo! To in to društvo ie sklenilo svoi izstop iz UJU pa se bo osnovalo v okraiu drugo društvo — to ni nič.

Če nimamo v sebi toliko moralne moči da bi se bojevali za svoi stan dostoino poskrijmo se vsak v svoi kot in čakaimo, kai bo... Čemu bi kazali svetv svoio revščino?

Jaz nimam denaria za članarino organizacijam, ki bi se za malenkosti preklale med seboi ko nam lile voda v grlo. Bodimo veliki in pripravliamo ter usposobimo se za resen in težak social-

ni boi ki nas čaka da ne bodo šle razmere in drugi preko nas — v našo škodo!

Fran Samec.

Resna beseda v resnem času.

Kdorkoli ima danes še zanimanje, da gleda in motri razmere in življenje tudi preko plot, ki mu obdaia lastno dvorišče, mora priznati, da živimo v iako resnih da celo v kritičnih časih. Na katerokoli polie iavnega udeistvovanja se ozremo, povsod vidimo iako malo razveselivega in vzpodbujaločega, pač pa prav mnogo naravnost odbijaločega in trkega tako da mora biti posameznik silno kremenit značai, da ne omaga v svoi trdni veri na boljšo in lenšo bodočnost posameznih stanov in celokupnega naroda.

Politično strankarskih in vladnih kriz smo že tako navajeni da se že malokdo izmed širše iavnosti zmeni zanie. Gospodarske krize se pojavliaio kakor gobe po dežiu ter nam režeio globoko v meso. Do kulturnih kriz pa soloh ne pridemo, ker smo preveč zaposleni z drugimi vitalnejšimi.

Da ob takih prilikah ne izostaneio stanovske krize, ie samo ob sebi umevno in naravno Sai so posamezni stanovii le del celokupnosti ie kolešie, ali pa celo samo zobci ustroia ki ga zovemo narod država. In čim tesnejši ie kak stan spoien s celoto, tem holi in tem prei bode tudi občutil sam na sebi in v sebi takozvano krizo.

Zato se po mojem mneniu ne sme iemati takih poljav v posameznih stanovih pretragično. Sai so vendar docela naravna posledica prilik in razmer v katerih živimo. To ie prinesel tok časa in razvoji razmer.

Tragično, naravnost obupno in tudi nenaravno bi bilo, ako bi n. dr. učitelstvo v času ko išče vsa izhoda in novih notov iz splošnega kaosa sedanjosti v boljšo bodočnost stalo prekrizanih rok s pogledom nrtim v preteklost. Zakai ravno v tel burni in težki sedanjosti si kuiemo bodočnost. Sedaj živeča generacija utira in pripravlja pot lenše bodočnosti ne sebi ampak onim ki prideio. In to ie niena sveta dolžnost, da prav nič drugega.

Življenje ie boi in boi ie življenje. Resničnost teh besed čutimo vsak dan boli in jaz sem vsai za svoio osebo uverien, da bodo prišli nad nas vse —

in seveda naš stan gotovo ne bo izvzet — še vse huiši časi v moralnem in emotnem oziru. Le motrite razvoji razmer in prilik zadnjih let objektivno z nekoliko širšega vidika in pritrđili boste sami, da še niste videli konca trolienja da ni nikier nobene ustalienosti ampak še vedno vse vre kipi se koleba in viši v zraku. To ie novoina doba, sicer kruta in težka, a vendarle naravna.

Ko ustvariamo bodočnost, pa nikdar in nikakor ne smemo zapustiti tal sedanje realnosti. Zakai bodočnost temelii na sedanjosti. Zato ni posebno modro pečati se preveč s problemi, kateri niso aktualni in katerih končna rešitev ie še daleč v bodočnosti med tem da več ali mani zanemarjati naravnost vitalna vprašanja sedanjosti.

Pa da govorim konkretno.

Naše vrste razburia in razdvajia narodno edinstvo. To ie problem, katerega bode rešila bodočnost in radi tega vprašania nimamo niti drobtinice mani kruha in nas trenutno prav nič ne peče. Vrh vsega ie pa ta problem tako zamotan, da se ga naši naivečii učeniaki in prve avtoritete skoro niti ne dotakneio Mi pa na dolgo in široko razpravliamo o tem, med tem, ko ie vse polno vprašani ki nam naravnost režeio v meso in kri n. dr. novi šolski zakon novi učni načrti, povišanie službena dobe, zmanjšanie prejemkov, izobrazba učitelstva, njegovo kulturno delo, spojitiev vsega državnega uslužbenstva v enotno odgovornost zmožno falanga itd., da ne omeniam gospodarskega vprašania. Hic Rhodus hic salta, priiatelii v in izven opozicije!

Pa še besedo o naši nainovejši opoziciji. Ponovno sem že pisal o tem in tudi drugi, da ie vsaka stvarna opozicija ki se legalno udeistvuje zdrava in naravnost potrebna v vsaki organizaciji. Kadar pa zaide opozicija v strokovni organizaciji na osebno ali na politično polie, takrat pa ubiia ne načel in idej in tudi ne večine, ampak sama sebe. Ko se ie začel in vršil preokret v naši organizaciji često v preostrih oblikah ni sedanjii večini niti na misel prišlo, da bi izstopila iz organizacije, na čeprav propade s svojimi idejami. Nam ie bila in

LISTEK.

Novi učni načrt za učiteljišča in stališče glasbenega pouka.

Komisija za sestavo novega učnega načrta ie dokončala svoje delo in te dni se ie začelo že z njegovo uvedbo. Naidalekosežnejše izpremembe so se izvršile glede glasbenega pouka.

Predno začnemo s tozadevnimi ugotovitvami si ie treba pogledati dosedanje učne načrte z ozirom na stališče glasbenih predmetov. Poučevala se ie doslei v poedinih pokrajinah glasba v sledeči izmeri:

SRBIJA			
Cerkveno petje	Notno petje (teorija)	Sviranje (na vijolini)	Skupno število ur
Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8	Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8		16

HRVATSKA				
Petje	Vijolina	Klavir	Orgle	Skupno število ur
Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8	Vsak letnik po eno uro; 4 × 1 = 4	Prva dva letnika po eno uro; 2 × 1 = 2	Višja dva letnika po eno uro; 2 × 1 = 2	16

SLOVENIJA			
Petje	Vijolina	Skupno število ur	Klavir in orgle neobvezno na moških zavodih. Na ženskih je klavir obvezen za one gojenke, ki ne igrajo vijoline.
Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8	Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8	16	

Glede celokupnega števila učnih ur ne naidemo torej prav nobenih razlik v poedinih učnih načrtih. Pač pa se iavliaio bistvene posebnosti glede organizacije. V Srbii n. dr. ne naidemo pouka v orgljanju (in klaviriu). Ker pravoslavna liturgia ne uporablja tega instrumenta. Pač pa se spet v večii meri goji cerkveno zborovo petie in to iz navedenega vzroka.

Na Hrvatskem ie močno spoiena z učitelisko službo orglarska, kler naiše svoi izraz v ondnotnem učnem načrtu. V Slovenii ne naidemo več mnogo učiteliev-organistov: vsled tega ie postal ta predmet neobvezen. Dosedanji učni načrti so torej vzrastli na podlagi podanih prilik ter so vsled tega povsem odgovarjali dejanskim potrebam.

In kako ie sedaj z glasbo v reformiranem skupnem učnem načrtu? Pričakovali bi, da bi se bile obdržale vodilne misli ki so ustvariale bivše učne načrte: a temu ni tako. Že od vsega početka morremo ugotoviti neko smotreno zapostavljanje glasbenih predmetov in s tem v

zvezi izdatno reduciranie števila odmerjenih učnih ur.

V prvem, enotno zasnovanem učnem načrtu ki ie bil izdelan z dne 22. iunija 1925. P. br. 7825, ie madlo število učnih ur iz glasbe takoi od 16 na 9, kar kaže naslednja razpredelnica:

Petje in sviranje (na vijolini)				
I.	II.	III.	IV.	Skupaj
3	3	3	0	9

»Nastavni plan in program« ie zaukazal, da ie smatrati petie in sviranje (na vijolini) kot en predmet koiega ie obravnavati v treh urah nedelieno. (V tem učnem času nai bi se obravnavala nevska tvarina, t. i. goiilo nai bi se praktično petie obravnavala nai bi se teoretiška snov, vršile muzikalno-diktatne vaie ki so za izobrazbo muzikalitete toli važne, izpraševalo nai bi se in se goiilo tudi sviranje na violini) Za vse to skupai ie določiti en sam red v napredku. Tukaj stoi pač najboljši praktik pred zagonetko. Načrt, ki ie vzbudil nemalo začudenja, ie degradiral predmet umetniškega značaja na nivó faktičnih večšin in vse reforme, ki so se tekot 19. stoletia izvedle v prid našim predmetom, so bile kratkomalo uničene.

Razveselivo ie bilo, ko ie ministrski odlok z dne 23. decembra 1925 (P. br. 16.507) navedeno naredbo razveljavil. Motiviral se ie postop s tem da se pri sestavi omenjenega učnega načrta ni oziralo na mnenie in izkušnie strokovnjakov. To se nai zgodi pri sestavi novega učnega načrta. Predstavniki poedinih učnih predmetov nai bodo zaslišani in domače učiteliske konference nai obravnavaiio skupno to zadevo.

To se ie zgodilo. Zgodilo pa se ni, da bi se bili ti predlogi tudi upoštevaii. Izvestno so bili predlogi prav različni, a gotovo ie da ni predlagal noben strokovni nastavnik v celi državi redukcije števila učnih ur za svoi predmet. Bili so pa tam tudi predlogi organizacije glasbenih učiteliev. Novi nastavni plan z dne 5. oktobra 1926 O. N. br. 32.130 ie prinesel torej novo, še huiše presenečenje. Iz razpredelnice

Petje in sviranje (na vijolini)				
I.	II.	III.	IV.	Skupaj
2	2	2	2	8

ie razvidno, da se ie celokupno število glasbenih ur znižalo kar za polovico (16:8). Ker so se v drugih predmetih učne ure zvišale in so se uvedli tudi

ie organizacija več od oseb. Kadarkoli smo bili v manjšini smo razumeli toliko discipline da smo respektirali večino. Dasi nismo zatajevali svojih idej in načel. Sedaj pa je zašel ravno med tiste, ki so se nekda največ sklicevali na disciplino, povsem drugačen duh. Zahte-

vajo narodno edinstvo a rušilo stanovsko edinstvo. Kako se to strinja ne vem. Vem pa, da so ravno sedaj velevažni časi in da pridejo še huiši ko bomo morali vsi na krov do zadnjega moža v obrambo naših stanovskih, moralnih in zmotnih pridobitev. Hren.

Splošne vesti.

NAŠEMU TOVARIŠTVU!

Med učiteljstvom se pojavlja gibanje za izstop iz poverjenosti UJU Ljubljana z bog tega, ker letošnja delegacija v Celju ni sprejela v naš stanovski vzpored (program) izraza »Narodnega in državnega edinstva«. Prepričan sem, da tega ni storila iz svojega globokega prepričanja temveč le v svojem razburjenem in strastnem razpoloženju po »justament-zmagi«. V tem bojem razpoloženju se je klic po »Narodnem in državnem edinstvu« preglušil. Zmagi naj sledi iztizenje. Med učiteljstvom se bode sedaj začel razvijati in bistriti pojem »Narodnega in državnega edinstva«, ki bode razčiščen stopil pred naše oči kot veličastna alegorija uglosovenstva in sicer v spisih in razpravah njegovih najboljših poznavalcev v »Učiteljskem Tovarišu« in v »Učit. Jedinstvu«. Takšen spis pričam tudi jaz na podlagi narodnosti ugoslovenskega narodovega jezika, pedagogike logike, modroslovja in zgodovine.

Vabim Vas vse najsrečnejše, odložite sklenjanje o izstopu do 1. marca 1927. Do tega časa se mora naše nespoznanje razčistiti. Ne vračate niti »Učit. Tovariša« niti »Učit. Jedinstva«. »Da se resnica prav spoza treba je čuti oba zvona.«

Prepričan sem, da si bomo ob kolikar dobri volji vsi proglasili (deklarirali) in protiproglasili (antideklarirali) v novem spoznanju sešli tovariško v roke. Članek zavednega hrvatskega tovariša Pavle Saršona v 11. broju »Učit. Tovariša« kojega naj vsakdo čita z največjo pažnjo, nam kaže pravo pot, po kateri naj hodimo da prestopimo iz nevarnega poto prepirajočih se Svatonlukovih sinov na pot slove slavnih mož ilirske dobe, ki so delali složno pod geslom: »Bog pomoz! k našoj slozi!«. Kdor dvomi nad tem geslom, naj se spomni da še tudi po 1. marcu 1927 ni prepoznal izstopiti, ako se dotlej ne doseže sporazumjenje.

Maribor, dne 24. oktobra 1926.

Radoslav Knaflič.

Opomba: Predali »Učiteljskega Tovariša« so vedno odprti vsakomur za stvarne načelne razprave bodisi katerekoli struje, seveda je treba iz njih izločiti vse osebnosti ter osebna in strankarska ozadja — na bo šlo. V stanovski organizaciji smo v prvi vrsti učitelji in se družimo s svojimi stanovskimi tovariši edino kot z učitelji in stanovskimi tovariši ker se borimo za skupne stanovske interese. Ljub nam mora biti vsak stanovsko zaveden tovariš. Glejmo predvsem na skupne stanovske smotre, na nevarnosti ki ogrožajo nas vse in naš celokupen stan, ter da odstranimo vse pojave, ki škodijo vsemu stanu — na se bomo hitro našli in spoznali nuno potrebo, da se združimo vsi učitelji v eni organizaciji.

novi predmeti sklepamo da so se tam upoštevali strokovni predloži oziroma da so bili dotični predmeti zastopani po članih komisije. Ne tako za glasbene predmete. Tukaj ni bilo zastopnika in tako se je moglo zgoditi, da se ni ohranilo niti to, kar so vsebovali dosedajni načrti. Ker je bilo število učnih ur za poedine glasbene predmete itak že majhno (2), je izgruba tem bolj občutna. Predmet, ki je imel n. pr. doslej 4 tedenske ure in ki je dobil sedaj odmerjenih 5 ur, je pridobil 20%, medtem ko je izgubilo petje, ki je imelo doslej le 2 uri in se je to število reduciralo še na eno uro, kar 50% učnega časa. Ali bo pridobitev tam odtehtala izgubo tukaj, je pač vprašanje na katero ne bo posebej težko odgovoriti.

Faktum je da pri taki odmeri ni govora o uspešnem pouku in oba muzikalna predmeta (petje in violina) sta obsojena na životarenje in hiranje. In vendar bi bili pričakovali da se uprav v današnji, materialistično navdahnjeni dobi v večji meri upošteva umetniški predmeti kot nekaj protitež prevladajoči intelektualni vzroji. Zdi se, da se ni niti mislilo na to da zavzemata petje in glasba v nacionalni in moralni vzgoji priznano mesto, kar se osobito še v današnji dobi povdaria. Vse nacionalno

— **Novi učni načrti.** Predvsem naj mi bo dovoljen odgovor onemu gosp. tovarišu, ki pod tem naslovom v poslednji številki »Učit. Tov.« vprašuje, kako naj poučuje na trirazrednici, da mu ta ne postane šestrazrednica in da mu ne bo treba poučevati 52 tedenskih ur. Odgovor se naide sam do sebi v poznanju organizacije pouka na šolah z oddelki: tam se tudi vidi, da pri oddelkih noben učitelj ne bo poučeval tedensko 26 + 26, tedaj 52 ur, nego le 26. Natančnejša razlaga k temu računu se naide lahko v vsakem navodilu za poučevanje v oddelkih. Vajneje je drugo vprašanje s katerim se obračajo tovariši name. Da-li velja razdelitev učnih ur kakor sta in do sklepu nadzorniških konferenc v Ljubljani in Mariboru objavila učiteljstvu oba prosvetna oddelka v Sloveniji ali pa se je treba ravnati v smislu končne pripombe v novem učnem načrtu po dosedanjih razdelitvi učnih ur. Razdelitev učnih ur kakor sta in določili obe nadzorniški konferenci, je od ministrstva prosvete odobrena (o čemer je učiteljstvo itak obveščeno) in ker je ta odobritev novejšega datuma kakor je končna pripomba v učnem načrtu velja za šole v Ljubljanski oblasti (razen v brežiškem in laškem srezu) razdelitev, kakor jo je sklenila nadzorniška konferenca v Ljubljani, za šole Mariborske oblasti in za sreza Laško in Brežice ona, ki jo je sklenila nadzorniška konferenca v Mariboru. Ne ta ne ona razdelitev učnih ur ne pomeni za učiteljstvo nove obremenitve, napram prejšnjim uradno predpisanim razdelitvam, kar razvidi lahko vsakdo ako primerja tozadevne predpise. In še tretje vprašanje je: Ali naj se poučujejo deška ročna dela tudi v 5.—8. šolskem letu ali le v prvih 4 šolskih letih? Tozadevno ne obstoja noben predpis: skleno pa lahko vsakdo da ne more poučevati deških ročnih del v šolskih letih za katere ni izdan noben učni načrt. V razdelitev učnih ur za ta leta je predmet pač prišel radi enotnega izgleda celotne razdelitve. Nihče pa tudi ne bo branil učitelju ki hoče in zna ter ve kaj lahko poučuje, ako se loti predmeta tudi na tej učni stopnji: mnogo prilike mu dá kmetijski pouk in delo v šolskem vrtu. Treba je samo da je učitelj praktičen in uvideven za narodove potrebe in za otroške zmožnosti. Ob koncu pa le to: Razni dopisi ki jih priobčnjuje učiteljstvo o novih učnih načrtih v listih kažejo da ima tov. L. Pibovec prav s svojo pripombo v poslednjem »Tov.«, na je škoda, da ima prav. P. Flerč.

— **Odobravanje postopka delegatov na pokrajinski skupščini v Celju.** Krško učiteljsko društvo je imelo v soboto, dne 23. t. m. svoje iesensko zborovanje v Boštaniu. Vkljub slabemu vremenu je bilo navzočih 85 članov. O poteku pokrajinske skupščine je poročal v na višku stoječem referatu tov. Tone Seliškar ki

je napravil primero med splošno socialno borbo v naši in drugih državah ter našim stanovskim gibanjem in preokretom. Začrtal je glavne poteze in primere med splošnim in našim stanovskim gibanjem. Sprejet je bil z vsemi glasovi predlog, da se potrdi ukrepe delegacije kot enodušen izraz vseh. Podrobneje poročilo prinesem v prihodnji številki.

— **Vodnikova družba in učiteljstvo.** Vodnikova družba je izdala štiri lepe knjige. Bogato »Veliko pratiko« za leto 1927., Levstikovo »Pravico kladiva«, Kozakovo »Beli mecesen« in zbirko ljudno-znanstvenih črtic »Iz tajnosti prirode«. Te dni smo čitali seznam poverjenikov Vodnikove družbe in opazili med njim ogromno število učiteljstva. Ako pa pogledamo tisk vseh publikacij, vidimo, da ni naklonila družba tiska niti ene knjige Učiteljski tiskarni. Stanovska zavest učiteljstva je že prišla tako daleč, da bo učiteljstvo podpiralo onega, ki daie tudi podporo učiteljstvu. To moramo enkrat iasno povedati. Naj se ne pozna učiteljstva samo za delo! V rokah katere struje je sedaj slučajno Učiteljska tiskarna, ne igra nobene vloge ker stojimo na stališču, da pri naših gospodarskih vprašanih ne smemo stanovske načelne in ne osebne zadeve igrati nobene vloge in bo učiteljstvo pri tem nastopalo enotno. Naj se ne pozna učiteljstva samo za delo ker se pride z delom učiteljstva še naiceneje skozi temveč naj se ga pozna tudi pri podpiranju v tej ali oni smeri. To je naša stanovska parola!

— **Eden od kronskih upokoencev je srečno dobil razliko iz leta 1919.** Prejeli smo vest da je tov. I. Zemlišč, nadučitelj v pok. iz Maribora srečno dobil od leta 1919. dolžno razliko od prevoda na dinarsko penzijo. Prosil je 7 let vse slovenske poslance in ministre, da vsi niso mogli nič opraviti. Sedaj se mu je posrečilo potom mariborskega velikega župana in s prizadevanjem istega dobiti iz partije 55 srečno svojo pravico in »stare državne dolgove« niemu On piše: »Naj mu Vsegaamorčni to delo tisočero poplača.« — Vsega je z enakim slučajem prizadetih okrog 54 upokoencev, a od teh jih je že 4—5 umrlo. Ostali upokoenci ki še niso prejeli razlik nam pišejo: »O, da bi se tudi za nas našel kak veliki župan dr. Pirkmaier ki bi se zavzel za našo stvar!« — V resnici so dolgovni države ki jih ima državno uradništvo prejeti iz partije 55 proračuna ne samo nekaj nečuvenera, temveč tudi nekaj zagonetnega, nekaj bolnega v državnem aparatu.

— **Ob priliki upokoitve tovarišev Andoljška iz Litije in Debelaka iz Šmartne** je litijsko okramo učiteljsko društvo izvolilo oba svoja dolgoletna člana častnim članom v priznanje zaslug, ki sta si jih pridobila za organizacijo in stan. Ob priliki odborove seje, ki se je vršila v Litiji 12. pr. m., imajo deputacija izročila, krasno izdelani diplom, dela tovarišice gđc. Prestorjeve. Popoldne pa sta prišla oba med tovariši in tovarišice ki so se udeležili sestanka pri Laovicu zlasti iz bližnje okolice v lepem številu. Tam smo preživeli med petim, govori in razgovori nekaj animiranih uric. Na zadnjem zborovanju se je spomnil obih tovarišev v lepem govoru tov. Kolenc in se zahvalil tov. Prestorjevi za trud. — Upamo, da ohranita častna čla-

na naše društvo, tovariše in tovarišice v lepem spominu in imajo ključmo: Še mnoga leta!

— **Še enkrat — brez zamere!** Dne 13. oktobra t. l. je nekdo odgovoril v »Slovincu« na članek »Brez zamere«, ki ga je napisal ravnatelj Laiovič iz Tržiča v 8. številki »Učit. Tov.«. Odgovor je dober in poučen, a zdi se mi da pisec ni pravi še manj da list, v katerem je odgovor izšel. Najbolje je da učiteljstvo samo v svojih listih rešuje svoja javna vprašanja, ki se prav nič ne tičejo javnosti. Me učiteljice ki smo torej nekaterim v hudo spodbudo radi pohaiana v Ljubljani v našem prostem času, bi morale same odgovoriti. A pred nami se je oglašil tovariš Šegula in sicer kot neprijeten brez vsega razburjenja stvarno in objektivno. S tem nam je koristil več, kakor če bi odgovarjale same ne vem kako ogorčeno in pikro. Dvomljiva pa je usluga — ako ne mislimo samo nase in na to pravzaprav malenkostno zadevico — ki jo stori učiteljstvu, kdor spravlja naše sporne zadeve v dnevno časopisje in to niti ne s stališča stroge stvarnosti, temveč, kakršen imam vtis iz osebne naperjenosti sebi v zabavo in zadoščenje. Za tako naklonenost se v bodoče zahvaljujemo. Politični listi so nas itak že preveč in na tak način ljubili da je bilo največkrat slabše in malo častno za naš stan. Naše notranje šolske in stanovske zadeve niso kosti za javno glodanje, niti prilike za ohlaianje napetosti.

Ena izmed prizadetih.

Posmrtnina Učiteljske Samopomoči bo dosegla, ko se prijavi še en član 10.000 Din. Hitite in plačajte redno!

— **Novi zakon o narodnih šolah.** G. Čajkovac, prejšnji načelnik za osnovno nastavo, ki mu je g. Radič kot minister prosvete noveril izdelavo projekta zakona o osnovnih šolah, je izdelal istega popolnoma in ga predal ministru prosvete. G. minister bo sestavil strokovno komisijo za projekt in istega kot je prei obljubil takoj oddal Narodni skupščini morda še ta mesec.

— **Organizacija Učiteljskega Udruženja v Bosni in Hercegovini.** 20 t. m. odideta predsednik Izvršnega odbora g. Petrovič in urednik »Učitelja« g. Stanojevič v Bosno in Hercegovino radi organizacije Učiteljskega udruženja. Na učiteljskih zborovanjih, ki bodo v ta namen sklicana, bo predaval g. Stanojevič o novih pokretilih v goje in pouka. Odposlanca bodeta 20. t. m. v Bihaču, v Banji Luki 22. t. m. v Travniku 25. v Sarajevu 26. in v Mostariu 28. t. m. Želeti bi bilo da bi dosegla ta misija dober uspeh in izvedla utrditev sreskih društev in organizacije, ki je v Bosni in Hercegovini precej slaba in nepopolna.

— **Likvidacija »Slomškove zveze«.** To notico prinaša po »Učit. Tovarišu« tudi »Narodna Prosveta«, ki na poročilo pogrešno da bode članstvo pristopalo v Oblastna učiteljska društva namesto v Okrajna (sreska) učiteljska društva. K notici »Učit. Tovariša« pa dostavlja »Narodna Prosveta« še sledeče: Mj se te vesti radujemo in milo nam je da je Slomškova zveza ki je bila do sedaj separatno organizirana, likvidirala in stopila v naše udruženje UJU. Naj bi ta lep primer privedel tudi ostale naše tovariše, ki so do sedaj oklevali v naše skupne vrste. — Poročilo o predstojeci likvidaciji Slomškove zveze je prinesla tudi beograjska »Pravda«.

— **Tovariš-penzionist** nam piše: V predzadnjem »Učit. Tov.« ste pisali, da imajo državni uradniki pravico do brezplačnega zdravljenja v bolnicah. Tudi jaz sem se zdravil mesec dni v bolnici v K. A ko sem prošil za povrnitev stroškov se mi je reklo da se daie ta prednost le bolnikom po državnih bolnicah. Milostnim potom sem pri inspektoratu narodnega zdravja dosegl, da so mi dali nekaj kronic odškodnine. Kmalu nato sem zonet obolal za isto boleznijo, a se nisem več niti upal nadlegovati za odškodnino. Tako se godi nam pensionistom s kronsko pokojnino!

— **Ocena učiteljstva.** Z ozirom na neiasnost glede redov za ocenjevanje učnih oseb in učencev osnovnih šol odločam da velja za ocenjevanje učnih oseb naredba poverjenistva za uk in bogočastje z dne 23. aprila 1920 »Ur. I.« II. št. 52. t. 194 (Fink I. št. 49), za učence osnovnih in meščanskih šol na odlok min. prosvete S. N. br. 16.400 z dne 24. avgusta 1925. (Fink V. št. 124). Po tej odločbi naj se točno ravnao ocenjevalne komisije. Ta odlok je izdal prosvetni inspektor mariborske oblasti pod P. br. 5873/1 od 4. oktobra 1926.

H. Družović.

Roč. zemljevid Uč. Doma ljubljanske in mariborske oblasti je izšel. Naročite! Cena znižana!

Poziv!

Ponavljia se leto za letom, da ostajajo učna mesta po mesece nezasedena, v kljub temu da čakajo absolventi učiteljskih in učiteljskih na službe. Zato je poverjeništvu trdno odločeno storiti vse korake, da se uredi te za šolstvo skrajno kvarne razmere.

Pozivamo v ta namen predsednike društev, da nam poskrbe do 15. novembra zanesljivo sledeče podatke:

1. Katera mesta so še nezasedena in od kdaj?
2. Kdaj so se letos izpraznila mesta popolnila?
3. Ali so na kateri šoli nadštevilne učne osebe, koliko in od kdaj?
4. Pozivamo predsednike, da se zglašajo takoj pri svojem sreskem šol. referentu, kjer naj skupno to uredita.
5. Naš poziv izdajemo na članstvo zato, da doženemo vzroke glede zakasnelega nameščanja in ne-uzdržnih razmer.

Poverjeništvu UJU — Ljubljana.

— Za sreskega šolskega nadzornika za ljubljansko okolico je imenovan tov. Fran Skuli ki je svoječasno že vodil te posle v istem okrožju.

— Novo šolsko poslovanje na Laverči. 7. oktobra t. l. je bila blagoslovljena in otvorjena nova šola na Laverči. Je to lična enonadstropna zgradba v bližini železniške postaje in je lahko prinos dožrtvovalnemu prebivalstvu novega šolskega okoliša. Po običajni službi božji se je zbrala šolska mladina z učitelstvom v pritlični učilnici s trobojnicami in slavalokom okrašene nove šole. Navzoča je bila velika množica občanov, med temi g. Ivan Ogrin načelnik stavbenega odbora in predsednik krajnega šolskega sveta ki je s svojo vztrajno delavnostjo največ pripomogel da se je lepa stavba tako hitro dovršila ter izročila določenemu vzvišenemu namenu. Po končanem prepisanem liturgičnem obredu je na zbrano šolsko mladino in prisotno občinstvo imel v imenu sreske šolske oblasti ganljiv nagovor sreski šolski nadzornik g. Mihael Kosec. Opozoril je v poljudnih besedah šolsko mladino, naj se s pridnim učenjem odolži staršem za njihove ogromne materialne žrtve. Zahvaljeval se je tudi graditeljem šole, ker so v teh težkih pod gospodarsko krizo iečečih časih postavili tako lepo svetišče ljubezni vzgoje in omike, ki je v prinos šolski občini, a v blagor mladini. Ko je tudi gospod župnik bodril navzoče naj v neskaljeni harmoniji delujejo za šolo, cerkev in dom tudi v vzgojnem oziru, je bila slavnost zaključena s petjem državne himne. Po tem uradnem delu otvoritvene slovesnosti so bili vsi šolski otroci v prostorih g. Ivana Ogrina primer- no poročeni, da jim ta velepomembni praznični dan ostane neizbrisno v spominu.

— Šolske razstave v Beli Krašini. Zanimivi podlistek o šolskih razstavah v črnomaliskem okraju smo morali v današnji številki prekiniti zaradi nujnosti in aktualnosti današnjega listka o glasbenem pouku na učiteljskih.

— † Beno Serainik. Umrli je v ljubljanski okolici tov. Beno Serainik, ravnatelj meščanske šole v Celju. — Naše sožalje!

— Jugoslovanski dijaški dom. »Narodna Prosveta« št. 80. prinaša poziv izvršnega odbora na vse odbore okrajnih učiteljskih društev da isti nabirajo med svojim članstvom darove za »Jugoslovanski dijaški dom v Beogradu« Ker bode zgradba služila tudi za prenočišča

učitelstvu, ki bo prihajalo v Beograd, moramo doprinesti tudi mi svoje darove. Poverjeništvu UJU v Ljubljani je že razposlalo bloke na vsa okrajna učiteljska društva, ki naj iste razprodaio. Tovariši! Po nekaj dinarijev vsakdo lahko žrtvuje, a končni uspeh bo lep. Pokažimo tudi v tem slučaju da imamo razumevanje za našo skupno stvar!

— Za novega načelnika za osnovno nastavo ministrstva prosvete je postavljen g. Gliša Elezović, profesor iz Skoplja, a g. Al. Marič, prejšnji načelnik za osn. nastavo se vrača v službo referenta za učiteljske.

— Zemljepisni atlas Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev za IV. razred osnovnih šol Mat. P. Ljubiča je izšel v drugi izdaji stane le 25 Din. in ima bogato metodično vsebino, obilo slik ter 13 zemljepisnih kart. Dobiva se v knjigarni Gece Kona v Beogradu Knez Mihailova 1. Priporočali bi tudi vsem tovarišem in tovarišicam da se seznanijo s srbskimi metodičnimi knjigami, ker nas to zbližuje in utrjuje naše duhovno edinstvo in spoznavanje.

— Iz Tržiča. Kakor vsako leto tako priredi tudi letos 29. oktobra deška in dekliška meščanska šola proslavo osvojenosti izpod avstrijske jarma na ta način da bo šolska mladina pobirala po svojem okolišu to je v sodnem okraju Tržič prostovolne prispevke za nabavo knjig revnim učencem in darove za šolsko kuhinjo.

— Učiteljski dom v Mariboru prav vliudno prosi da se poravna zaostale zneske na članarini, zemljevidih, knjižicah in grbu. Pismeno iztirivanje je nadelžno in vzame mnogo časa. Kdor je položnico založil naj zahteva drugo.

— Domoznanstvo za osnovne šole. sestavi Josip Brinar. Cena vez. izvodu 20 Din.

Brinarjevo »Domoznanstvo« prinaša vso tisto domoznansko snov, ki jo predpisuje novi »nastavni plan« za 4. razred osnovnih šol (glej prilogo k »Osnovni Nastavi« br. 1.)

Prvi del knjige obravnava Slovenijo in nato vso našo kraljevino po okroženih kulturno - zemljepisnih slikah. Drugi del »Domoznanstva« pa podaja v 44 vzorno sestavljenih slikah vse važne dogodke iz zgodovine troimenega našega naroda. V zgodovinskih slikah je posebno naplašena etična stran ter izzvenjava zgodovinski orisi v akorde domolubia bratske slege in sličnih vzorov.

»Domoznanstvo« se odlikuje po jedrnatem slogu in preglednosti ter kaže v vsem da je praktično delo izkušenega šolnika.

V istem založništvu (Goričar & Leskošek v Celju) je dobili učno knjigo J. Brinar. »Slovenska vadnica« za višje razrede osnovnih šol in za meščanske šole. Vaie iz slovnice pravopisa in spisa. Cena vez. izvodu 24 Din.

Brinarjeva »Slovenska vadnica« ni morebiti suhoparen slovniški učbenik, marveč je bogata zakladnica narodnih pregovorov, skrbno izbranih pesniških citatov in odlomkov iz naših pisateljev-klasikov. Iz mnogobrojnih vzorov in vai se slovniški nauki tako izlahka izvaiajo kakor se izlušči kleno zrnje iz dozorelega klasia.

Obe knjigi »Domoznanstvo« in »Slovenska vadnica«, je šolska oblast uradno odobrila, a praktična uporaba v šoli bo dala knjigama najboljšo priporočilo.

— Srca srcu govori. S tem naslovom je izšla v Učiteljski tiskarni lična zbirka prav primernih deklamacij za razne prilike. Že iz praktičnega ozira nam bo zbirka prav dobro došla. — Iz srca so prišli tovarišici Severievi ti mehki verzi in v srce bodo sevali tistim katerim so namenjeni ko jih bodo deklamirali naši mali. Zbirka je taka da je ne odložiš dokler je ne prečitaš vse. Zami-

slil sem se v svojo mladost, zamislil se v mlade duše naših malih in toplo mi je postalo pri srcu. Iz globokočutečega srca so privreli verzi izraženi z besedami ki naidejo zopet pot do srca. Želel bi, da bi nam tovarišica podala še deklamacij za razne naše narodne praznike za katere nimamo skoraj nobenega gradiva. Zbirko ki je vsled svojih vrlin prav priporočljiva v nabavo za šolske knjižnice kakor tudi posameznikom, je dobili v Učiteljski tiskarni ter v samozaložbi učiteljice Minke Severieve v Lutomeru in sicer vezana à 15 Din. nevezana à 10 Din. Nobena šola naj bi ne bila brez nje.

— Denarno poslovanje po čeku. Okrama učiteljska društva, ki vrše svoje denarno poslovanje po čeku obveščamo, da lahko nakažejo z enim čekom do 20.000 Din. s pošto nakaznico pa samo do 1000 Din. Toliko v vrednost, da ne bodejo po nepotrebnem izpolnjevati po več čekovnih nakaznic.

— Članstvu kočevskega društva. Ker se nekateri člani ne zmenijo za opomine ustmene pri zborovanjih in pismene glede rednega plačevanja članarine in zaostankov še iz leta 1924 in 1925., kakor tudi za tekoče leto, in če društvo moralo plačati tudi deleže neplačnikov poverjeništvu za »Učit. Tov.« in »Popotnika« ter je vsled tega dolžan vsak poravnati članarino do izstoba iz društva, katerega pa mora naznaniti odboru — glasom pravil — je sklenil odbor na svoji seji sledeče: Član ki ne poravnava vse zaostale članarine do 31. decembra t. l. bo na podlagi pravil izključen iz društva a zaostalo članarino se bo iztirjalo potom odvetnika in imena dotičnih objavila v stanovskem glasilu. — Franc Ločniškar, predsednik. — Lulik Avgust, tajnik.

— Anonimni dopisi na »Učiteljskega Tovariša«. Iz Novega mesta smo prejeli anonimni dopis glede višje pedagoške šole v katerem doписnik napada vladaioče stranke g. ministra Pučlia in gosp. Radiča češ, da ničesar ne store za višjo pedagoško šolo v Ljubljani. Dopis bi bil morda dober če bi bil stvarno argumentiran, brez osebnih in strankarskih napadov in osti, predvsem pa ako bi bil doписnik toliko pogumen da bi vsaj uredništvu prijavil svoje ime. Tako na moramo le javno obsoditi anonimnega doписnika in vreči dopis v koš, kamor romaio vsi anonimni dopisi.

— Prepovedano zbiranje darov v šolah. Radi nesoglasij in preprirov, ki so se v zadnjem času čedalje bolj večali radi nabiranja darov ob raznih prilikah po šolah, je izdalo ministrstvo prosvete v Beogradu naslednji odlok: Večkrat se humane in kulturne ustanove obračajo na ministrstvo prosvete s prošnjo da se šolam dovoli zbiranje prostovoljnih prispevkov med šolsko mladino v to ali ono svrhu. Uvažuje okolščine je ministrstvo doslej vse te prošnje reševalo ugodno. V novejšem času pa prejema ministrstvo pritožbe in prošnje, naj se vsako pobiranje v šolah zabrani, ker nikakor ne odgovarja današnemu težkemu gospodarskemu položaju ter povzroča samo neievolio ter proteste roditeljev. Dokazano je, da so otroci ponekod celo izvrševali tatvine, samo da so se lahko postavili in prinesli dar ob tej ali oni priliki. Ministrstvo smatra da je tako postopanje škodljivo in zabranjuje vsako zbiranje darov. Izjemna dovolila bo dajalo samo ministrstvo prosvete ki pa bo ravnalo skrajno previdno. — Tako poročajo listi kako bo v praksi bomo videli. Skrajni čas bi bil da se res odpravi to beračenje po šolah, kar je učitelstvo že ponovno zahtevalo.

— Tov. blagajnike, oziroma tajnike, ki še niso poslali seznamov članstva in mesečnih prijav za tekoče upravno leto, vliudno naprošam, da to čim prej store, ker je stvar nujna z ozirom na upostavitve reda v upravi. Še enkrat, lepo prosim!

— Zvončkove posamezne številke stanejo Din 3.—, letnik pa Din 30.—.

Nova napredovanja, imenovanja itd.

—i Imenovanja po čl. 52. in 71. Pri Svetem Lenartu v Slovenskih Goricah za stalnega str. učitelja in zač. upr. mešč. šole Janko Korže; v Vratah za šolskega upravitelja Karel Hribernik; na Muti za šolskega upravitelja Josip Serbec; v Hrastniku za stalno učiteljico deš. osnovne šole Marija Lebar; za stalno učiteljico ženske osnovne šole Ema Zamejc.

—i Dodelitve na meščanske šole: Na meščansko šolo v Trbovljah: Rudolf Pleskovič.

—i Napredovanja. V 3. grupo II. kategorije: Edvard Burger, Zora Planecki, Zofija Vivoda, Lija Ahčin, Slava Lunaček-Benedičič, Berta Uršič, Pavla Bek-Festajn, Marija Petkovšek, Cirila Antolovič-Pečnik, Julijan Sinigoi, Marieta Vodovšek; v 4. grupo II. kategorije: Edo Hribernik, Adolf Zajec, Albin Petelin, Zlata Albert, Marija Pirjevec-Nagode, Bogdan Dokler.

—i Napredovanja po čl. 33., 52. in 57. čin. zak.: V 1. grupo II. kategorije: Milan Tomšič, Karolina Gomilšek, Fran Bratuš; v 2. grupo II. kategorije: Leopold Kopač, Katarina Sorčič, Rupert Šmolik, Ljuba Lendovšek, Marija Lavrič, Fran Kogelnik; v 1. grupo III. kategorije: Ana Ladiha; v 3. grupo II. kategorije: Marija Salamun, Stanislav Zagar; v 4. grupo II. kategorije: Antonija Vera Kufin, Mira Demšar, Fran Čuk, Mara Židanik, Rudolf Stevančec, Henrik Fersjančič.

Naša gospodarska organizacija.

—g Članom Učit. Samopomoči sporočam, da v oktobru t. l. (najbrže) ne dobe položnice, ker društveni upravi do danes — 25. okt. — ni znan noben smrtni slučaj. Pač pa dobe člani-zamudniki z večjimi zaostanki (okrog 40) položnice z opominom, da poravnajo svoj dolg. Ti zaostanki znašajo okroglo 3000 Din. Prosim vse prizadete, da se v prvih dneh novembra t. l. prav gotovo odzovejo, ker bi jih sicer društvo moralo izključiti. Tudi ostali člani, ki imajo zadnje položnice še doma, naj jih v teh dneh s potrebnimi zneski oddajo na pošti. — Učit. Samopomoči ima danes 1994 članov. Vsak čas bo doseženo število 2000 članov (kdo bo tisti?), posmrtnina pa 10.000 Din.

Učiteljski pevski zbor.

—dev. Pevski zbor slov. učitelstva. Prihodnji pevski tečaj se bo vršil 6. in 7. novembra. Začetek 6. novembra ob 9. uri v »Glasbeni Matici«. Udeležite se tečaja vsi, ker smo primorani po tem tečaju črtati vse tiste ki neredno obiskujejo tečaje. Tajnik.

Vestnik upokoencev.

—uo Iz Maribora. Rednega mesečnega sestanka učiteljskih državnih upokoencev in upokoienk dne 7. t. m. se je udeležilo 23 upokoienih in 2 aktivna tovariša. Naistarejši navzočih upokoencev je star 80, najmlajši 48 let. Tovariš Podobnik pozdravi navzoče ih spodbuja, naj se polnoštevilno udeleže odkritja dr. Medvedovega spomenika in Einspielerjevega večera. Akt. tovariš Hren pozdravi upokojene tovariše. Podobnika Zemliča in Gajška; prvega, ker je bil vsled bolezni vezan celo leto na svojo sobo in je danes prvič zopet prišel v našo sredino drugega, ker se ga je država vendar enkrat spomnila ter ga črtala iz seznama svojih upnikov in tretjega da ker se je danes prvič udeležil našega sestanka. — Tovariš K. opozarja navzoče na informativen sestanek O. Z. društev državnih uslužbencev in upokoencev, ki se vrši v Mariboru. Končno šaliivo primerja upokoienca z lovskim psom ter dokaže da prometno ministrstvo višje ceni lovskega psa nego v državni službi osivelega upokoienca: temu dovoli namreč vsako leto trikrat polovično vožnjo po železnicah, psu in lovcu na ki znabiti le po imenu pozna bedo 194-krat. (Glej »Jutro« z dne 1. avgusta t. l. Kam plovemo?) — Prihodnji sestanek se vrši v četrtek 7. okt. t. l. Na svidenje kličemo osobito tistim v Mariboru bivaiočim tovarišem, ki redno izostajajo

Podpirajte prosvetni sklad!

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom izdeluje Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6. Učitelstvo opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah zvezke Učiteljske tiskarne.

Zvezki se prodajajo v korist »UČITELJSKEGA KONVIKTA« v Ljubljani in »UČITELJSKEGA DOMA« v Mariboru.

Naša društvena zborovanja.

Sreska društva in novi pravci organizacije. — Večina je že odobrila delo delegacije pokrajinske skupščine. — Kongres v Beogradu v luči poročevalcev pri sreskih društvih. — Direktive društev glede kulturnih in karitativnih društev. — Večina se je že izrekla za pristop k Osrednji Zvezi. — Članarina Osrednje Zveze se mora znižati!

Vabila:

— »Društvo učiteljic, učiteljic žen, roč. del in otroških vrtaric« ima svoj občni zbor v Mariboru dne 6. nov. t. l. ob pol 15. uri popoldan na šoli v Cankarjevi ulici. Dnevni red: 1. Poročilo predsednice, tajnice in blagajnice. 2. O Kongresu Ženskega Saveza na Bledu poročila delegatinja Jela Levstikova. 3. Volitve. 4. Slučajnosti in predlogi.

— Učiteljsko društvo za mesto Ptuj in ptujski šolski okraj zboruje dne 6. novembra t. l. ob 10. uri v Mladiki s sledečim vprašanjem: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Ženska ročna dela kot domača obrt (poročila tov. Božo Racič). 4. Učni načrt (poročevalca določi pedagoški odsek). 5. Slučajnosti, želje in predlogi. Obenem prirediti državni osrednji zbor za ženski obrt v Ljubljani — razstavo ročnih del. Z ozirom na zanimiv in važen dnevni red pričakujemo polnoštevilne udeležbe. — Ob 9. uri ima odbor učiteljskega društva v I. razredu osn. šole v Mladiki redno sejo z običajnim dnevnim redom. To obvestilo velja obenem kot vabilo vsem odbornikom.

— Novomeško učiteljsko društvo bo imelo izredni občni zbor dne 6. novembra t. l. ob pol 10. uri dop. v Novem mestu. Podrobni spored objavimo prihodnjič, oziroma ga razpošljemo na šole.

— Zborovanje Učit. društva za ljubljansko okolico se je moralo preložiti zaradi ovir glede zborovalnega lokala in drugih ovir. Dan zborovanja določi odbor na seji.

— Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj ne zboruje v soboto 6. nov., ker se mi še ni posrečilo dobiti primeren lokal. Ponovno vabilo in dnevni red v prihodnji števil. Učit. Tovarisa. Predsednik.

— Konjsko učiteljsko društvo zboruje dne 11. novembra 1926 ob 10. uri v deški šoli v Konjicah. Dnevni red: 1. Dopisi. 2. Sestava podrobnih učnih načrtov — poročila tov. nadz. Bož. Gselman. 3. Naše stališče napram deklaraciji. 4. Slučajnosti. Radi važnosti udeležba obvezna.

Poročila:

— Kamniško učiteljsko društvo je zborovalo v ponedeljek dne 11. oktobra 1926 ob 10. uri v šolskem poslopiju v Kamniku. Navzočih je bilo od 83 članov 50 članov in članice.

Tovariš predsednik Tomo Petrovec je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče, posebej g. sreskega referenta Pretarja, zastopnika društva pri UJU tovariša Lapajne in vse na novo vstopivše člane in članice. Iz za zadnjega zborovanja je pred vsem omeniti to, da je bil odličen član našega društva g. sreski referent v pokojni Matko Kante odlikovan z redom sv. Save IV. r. obenem je praznoval v tem času tudi svojo sedemdesetletnico, k čemu mu je tovariš predsednik v imenu društva čestital.

Glede blagajne je naročila tovarišica blagajničarka, da naj vsak član sigurno poravnava članarino do 1. novembra 1926. Nato je podal tovariš Arrigler poročilo o pokrajinski skupščini v Celju, tovariš Rakovec pa poročilo o državnih skupščini v Beogradu. Obe poročili sta se vzeli brez ugovora na znanje.

Pri slučajnostih so se izvolili trije člani v svrhu agitacije za vstop k »Učiteljski tiskarni«. Glede sklepa državnih nameščenec, naj se izstopi iz vseh kulturnih in karitativnih društev, sklene društvo sledeče: Kamniško učiteljsko društvo ne soglašajo s sklepom Osrednje zveze državnih nameščenec in upokojencev, glede izstopa iz kulturnih in karitativnih društev in se temu sklepu ne pridruži. Pozdravlja pa pristop članstva k Osrednji zvezi in skupen nastop za svoje pravice. Društvo sklene, da pristopijo vsi včlanjeni tovariši in tovarišice k osrednji zvezi državnih nameščenec in upokojencev v Ljubljani.

Kot poročevalec v stanovsko glasilo se je izvolil tovariš Arrigler.

Nato je podal tovariš Lapajne nekaj pojasnil glede šolske uprave, o stanju poverjenstva UJU in je povdarjal, naj se članstvo v vseh zadevah obrača nanj.

Glede šolskega zakona in učnega načrta je predlagalo društvo sledeče: Kamniško učiteljsko društvo zahteva, da se v projekt šolskega zakona vnesejo vse zahteve učiteljskih društev. Glede učnega načrta naj se izposluje na merodajnem mestu, da se šolsko-pedagoška vprašanja rešujejo v sporazumu z našimi organizacijami.

Soglasno je bil sprejet predlog tov. predsednika, da se imenuje g. sreski šolski referent v p. Matko Kante prvim častnim članom našega društva.

Ker je bil s tem dnevni red izčrpan, se je tovariš predsednik zahvalil vsem in zaključil zborovanje.

+ Zborovanje učiteljskega društva za laški okraj se je vršilo dne 16. oktobra t. l. v Zidanem mostu.

Po običajnem pozdravu navaja predsednik, da so se od časa zadnjega zborovanja izvršili važni dogodki, med temi pokrajinska skupščina v Celju in učiteljski kongres v Beogradu. Rešitve pa čaka naše najvažnejše vprašanje, namreč novi šolski zakon, kojega namerava vlada v najkrajšem času predložiti narodni skupščini. Osnutek šolskega zakona pa je tako pomanjkljiv, da bi ga učitelstvo ne moglo sprejeti z zadovoljstvom in to vsled tega, ker pri sestavi istega učiteljske organizacije niso v toliko meri sodelovale, v kolikor bi to bilo potrebno. Da se vsaj v zadnjem trenutku v predvidnem šolskem zakonu popravi najvažnejše, je neobhodno potrebno, da se sklopi vse učitelstvo brez ozira na politično pripadnost v močno strokovno organizacijo, koje zahtevo bode v tem in v vsakem drugem slučaju morala upoštevati tudi vlada. Ostanimo borbeni in stanovsko zavedeni predvsem pa odločni v stremeljenju za dobrobit šole in učiteljskega stanu. Ostati pa hočemo tudi še v nadalje zvesti sodelavci v prosep naše mogočne države in našega troime-nega naroda. Končno želi predsednik, da bi bila debata, kakor vedno pri nas, tudi to pot živahna, a resna in stvarna. Nato se je prečital zadnji zapisnik, ki se je brez ugovora odobril. Sledilo je čitanje došlih dopisov, ki so se vzeli na znanje.

O novih učnih načrtih je poročil sreski referent tov. Potočnik stvarno in pregledno ter radevolje obljubil šolskim upraviteljem, da jim da tozadevna natančnejša navodila v sredo 20. t. m. popoldne v Laškem.

Tovariš Pleskovič je podal obširno poročilo o pokrajinski skupščini v Celju in kratak pregled učiteljskega kongresa v Beogradu. Glede celjske skupščine je pojasnil objektivno potek debate o deklaraciji. Sledilo je sestavi najprvo tova. Menci in podal z njo nove smeri naši stanovski organizaciji. Pri nekaterih tovariših je našel tudi lud odpor. S sodelovanjem vseh naših učit. društev pa je dobila deklaracija končno tako obliko in vsebino, da so z njo soglašali prav vsi delegati in tudi tov. Šmajdek. V zadnjem trenutku pa je slednji zahteval, da se vnese v deklaracijo še točka o državnem in narodnem edinstvu. Slednji predlog je bil odklonjen in deklaracija sprejeta v obliki, kakor je bila po odseku predlagana.

Poročilo tov. Pleskoviča se je vzelo soglasno na znanje. Poročilo tov. Kislingerja glede pristopa k Osrednji Zvezi državnih nameščenec se je vzelo soglasno na znanje z željo, da se njegovo izvajanje v celoti priobči v Učit. Tovarisa.

Nadaljnji sklepi: I. UJU poverjenstvo Ljubljana se pozove, da izvede pristop naše celotne strokovne organizacije k OZ.

II. Dokler se to ne izvede, se prepriča vsakemu našemu članu prosta volja glede izstopa iz raznih društev.

III. UJU se pozove, da prepreči krivice, ki jih trpe učitelji-vojaki.

IV. Pri domačem učiteljskem društvu naj se ustanovi pedagoški odsek. Predela naj izvedejo do prihodnjega zborovanja tov. Lebar, Vidmar in Jenkova.

V. Akcija glede nabiranja novih članov Učiteljske tiskarne prevzameta tov. Bučar in Groznik.

VI. Tovariši Lapornikova, Kuhar, Moll in predsednik Plavšak zastopajo laško učiteljsko društvo pri odkritju spomenika padlih vojakov v Trbovljah.

VII. UJU naj posreduje na pristojnih mestih, da se pošiljajo odloki, ki se tičejo le poedinih oseb — tem samim, ne pa celokupnemu učiteljsstvu, ker taki odloki kvarijo ugled vsega stanu.

Zborovanje je bilo skoraj polnoštevilno obiskano — od 106 članov je bilo navzočih 97. Opozarjajo se vsi tovariši in tovarišice, da so pouka oproščeni na dan zborovanja le oni, ki se zborovanja udeležijo, kjer pa morajo vztrajati do oficijelnega zaključka.

+ Litjsko okr. učiteljsko društvo je zborovalo 9. oktobra v risalnici na ljubljanskem učiteljsku. Najprej je gospod nadzornik Bezeljak referiral o novem učnem načrtu in podal potrebna pojasnila. — Poročilo o skupščinah se ni podalo, ker imajo taka poročila navadno samo to posledico, da se po nepotrebnem razburijo duhovi. Zato je podal predsednik nekaj misli k današnjemu stanju naše organizacije in potem se je razvila še zadosti mirna in stvarna debata. Pokazala se je na obeh straneh želja, da se spor med učiteljskim odstavkom in dobi organizacija čilost in moč, ki ji je potrebna. Predsednik je dobil naročilo, da napravi tudi pri vodstvu v tem smislu primerne korake.

Lansko leto je bilo sklenjeno, da plača vsak član našega društva 100 Din za »Učiteljski konvikt«. Ker pa je napravilo menda samo še eno drugo društvo enak sklep, plačamo za enkrat samo polovico. Sklenjeno je bilo tudi, da pristopimo k organizaciji vseh državnih nameščenec.

Obisk bi bil lahko boljši. Tokrat je bilo pač krivo, da smo dobili vabila malo pozno. Stori naj vsak svojo dolžnost napram blaginji in tajniku, da bosta mogla v redu poslovati. — S.

+ Učiteljsko društvo za srez Murska Sobota je zborovalo dne 25. sept. t. l. v Murski Soboti. Navzočih je bilo 78 članov ozi. članic, t. j. 80%.

Uvodoma je društveni predsednik tov. A. Požegar omenil v vznešenih besedah rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Zborovalci so stoji poslušali njegova izvajanja ter zaklicali ob koncu mlademu nasledniku Prestola krepki: »Živijo!«

Bivši sreski šolski nadzornik, tov. Fran Cvetko je odšel na svoje novo službeno mesto — v Krčevino pri Mariboru — v teku počitnic. Zato je poslal društvu tajniku poslovilno pismo, ki je bilo na zborovanju prečitano. Kar želi tov. Cvetko nam, želimo i mi njemu: zadovoljnosti in zdravja ter uspešnega delovanja! Hvala Ti tov. Cvetko za kolegialnost in naklonjenost! Hvala Ti za strokovnaške nasvete in v obče za očetovsko ravnanje s podrejenimi Ti učiteljsvom! Živi Te Bog! —

Zapisnik zborovanja je bil soglasno odobren.

Tov. blagajnik, Študel, je podal poročilo o stanju blagajne, ki ni nikakor razveseljujo. 12 članov-ic, ki se klub opominom niso odzvali s plačanjem članarine, je moral opominjati potom odvetnika. Kdor ne poravnava članarine do 15. okt. t. l. se mu brezpogojno ustavi listi, članarino pa bo izterjal odvetnik. Nereda mora biti že enkrat konec! —

Dopis »Učit. tiskarne« se prečita in vzame na znanje. Obširen komentar k dopisu je podal tov. C. Hočevar. Sklene se, da pristopi društvo k »U. T.« z deležem, čim uredi svojo blagajno. —

Izbrano poročilo o pokr. skupščini v Celju je podal tov. C. Hočevar. —

O naravi in kulturi starih Slovanov« predaval tov. Duja. —

O proračunih in kreditih za drž. osn. šole v Prekmurju, kakor tudi o uvedbi nerazdeljenega pouka je poročal tov. C. Hočevar. Podal je tovarišem šolskim upraviteljem smernice, po katerih

Novosti za jesen in zimo

Vsakovrstno sukno za obleke in suknje v veliki izbiri. Naj-novejši vzorci za damske plašče. Ugodni plačilni pogoji. Na željo se pošljejo vzorci.

A. & E. SKABERNE, veletrgovina LJUBLJANA

Pravkar izšlo!

NOVO!

Pravkar izšlo!

A. Novak: RISANJE s podrobnim učnim načrtom in navodilom za prvih osem šolskih let.

Delo obsega v posebnih ovitkih predloge za I.—II., posebej za III., za IV., V., za VI.—VIII., posebej perspektivo za VI.—VIII. in naposled geometrijsko risanje za VI.—VIII. šolsko leto. Na čelu predlogam je drobna 52 strani broječa knjižica s potrebnimi navodili in podrobnim učnim načrtom za vsa leta osnovne šole. — Cena v močni lepenki opremljeni zbirki z okusnim zunanjim napisom znaša Din 500.—

Novakovo »Risanje« je odobreno od prosv. odd. za Slovenijo ter je neobhodno potrebno učilo za vsako osnovno in meščansko šolo. Da se omogoči nakup znamenitega dela, je založništvo pripravljeno dovoliti učiteljsstvu plačevanje v 2—4 zaporednih mesečnih obrokih.

Naročila sprejema KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI, Frančiškanska ul. 6.

ARGUS je naš najboljši Informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS daje informacije so valdar točne izbrne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuka Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus

Krojno učilišče, Stari trg 19.

Ravnateljstvo F. Potočnik, izvedenec Internationalne Rimske razstave diplomiran z zlato medaljo in naslovom profesorja krojne umetnosti Otvoritev tečaja 3. novembra. Specialen damski poduk krojenja za g. učiteljice iz cele Slovenije z znižanim honorarjem. Vsaka g. učiteljica ima priliko naučiti se popolnoma samostojno skrojiti si vsak plašč, jopico, obleko, bluzo itd. v popoldanskih ali večernih urah. Kroji po meri. G. učiteljice ki ne morejo obiskovati tečaja v Ljubljani, se lahko učijo potom pošte s slovenskimi učnimi zvezki.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5.—

ZGODOVINSKO UČNO SNOV.

ki jo predpisuje novi učni načrt, dobite v J. Nerat: »Zgodovinski čitanki«, ki jo je založila Učit. tiskarna v Ljubljani. Cena je 15 Din.

SKOBELNIKI

za obdelovanje lesa, v najboljšem stanju, pripravljeni za rokotorni pouk, so po nizki ceni na prodaj. Oglase na upravo UJU Ljubljana.

MIZARSKO ORODJE,

kompletno po 40 komadov ali posamezno, je na prodaj. Je neobhodno po-

trebno za rokotorni pouk. Polzve se v upravi UJU Ljubljana.

UPRAVA ZVONČKA

ima več vezanih in nevezanih letnikov na prodaj in sicer boljše vezane a 60.— Din. navadno vezane a 45.— Din. in nevezane a 30.— Din. Dalje ima nešteto posameznih števil vseh letnikov a 3.— Din komad na razpolago.

NAPRODAJ

so dobro ohranjeni nagačeni ptiči in sicer: Sraka, postolka (razpeta),

močvirna uharica (razpeta), kukavice, kobilar,

kos, veliki srakoper, sivi srakoper, mala srakoperja, rjavi srakoper, veliki detal, begleza, dolgoristi plezalec, divja grlica, belorepec, rdečorepki, muhavček, cipa, vijolavka, čopasti škranjec, prusnik, divji golob (grivar). Komad 20 Din. Polzve se v upravi »Učit. Tovarisa«.

NOVI UČNI NAČRT ZA OSNOVNE ŠOLE

zahteva, da se vrši domoznanski in zemljepisni pouk po sreskih okrožjih.

Opozarjamo zato na zemljevid, ki obsega kamniški okraj, nekaj kranjskega okraja in ljubljanske okolice. Tovariši in tovarišice! Segajte pridno po njem. S tem koristite tudi Učiteljskemu konviktu, ki je zemljevid zaključil.

NOV ROČNI ZEMLJEVID SLOVENIJE

izide v založbi Učit. doma začetkom oktobra, ker je Pirc-Dimnikova izdaja docela pošla. Cena mu bode precej nižja od sedanjega. Prednaročila sprejema že sedaj U. D. v Mariboru.

Telikan

ZALOGA BARV, TUŠEV IN RADIRK POVSOD NA ZALOGI — TISKOVINE NA ZAHTEVO

GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.